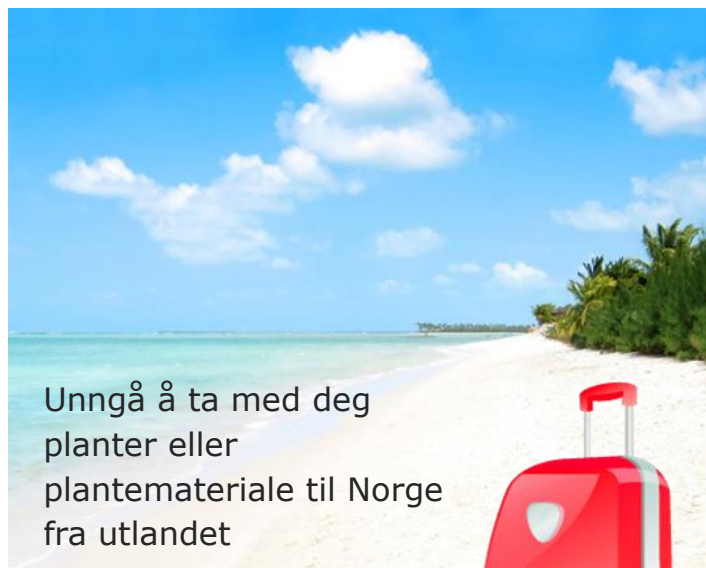

Hvordan kan du hjelpe?

- Ikke ta med deg planter, frø, blomster, frukt eller grønnsaker ulovlig fra utlandet.
- Ønsker du å ta med deg planter til Norge, kontakt Mattilsynet for å finne ut hvordan dette gjøres på lovlig måte.
- Har du med deg planter, frø, blomster, frukt eller grønnsaker fra utlandet inn til Norge, må du deklare/legge frem varene hos Tollen.

Unngå å ta med deg planter eller plantemateriale til Norge fra utlandet

...

Mange planteskadegjørere som insekter, bakterier og virus kan gjemme seg i dem.

Denne brosjyren er utarbeidet av:

In collaboration with the European and Mediterranean Plant Protection Organization (OEPP/EPPO – www.eppo.int)

Ikke ta sjansen!

Skadedyr og plantesykdommer kan følge med planter. **Ikke ta med deg planter, frø, frukt eller blomster fra utlandet.**

This poster was prepared by the European and Mediterranean Plant Protection Organization (OEPP/EPPO – www.eppo.int) in collaboration with Dr David Jensen (Paris, GB) • Design: Annelle Rey (FR)

Hjelp oss å beskytte våre avlinger og natur mot planteskadegjørere

Planter kan også bli syke!

Akkurat som mennesker og dyr, kan planter bli syke. De kan få sykdommer forårsaket av virus, bakterier og sopp, og de kan bli angrepet av skadegjørere som insekter, midd og nematoder. Den siste tiden har vi sett en økning i antall nye planteskadegjørere, som blir innført til steder hvor de tidligere ikke fantes. Mange av disse introduksjonene kan være relatert til stadig økende internasjonal handel og reise.

Introduksjon av nye skadegjørere på planter kan true både økonomien og biodiversiteten vår.

Planteskadegjørere kan komme med som blindpassasjerer på planter, frø, frukt og grønnsaker, selv om de ser friske ut. Jord på røttene er også en spredningsvei. Når vi flytter planter mellom ulike deler av verden, kan vi derfor utilsiktet introdusere nye skadegjørere til landet vårt. Er de først blitt introdusert til et nytt miljø, kan mange av disse skadegjørerne true biodiversiteten og forårsake alvorlige økonomiske tap for jord- og skogbruket.

Nasjonalt og internasjonalt regelverk

Det finnes et eget regelverk for plantehelse, som er til for å beskytte jordbruket, skogbruket og miljøet vårt. Mange planter og plantedeler (som frø, grønnsaker og snittblomster) er derfor ikke tillatt å ta med seg inn i landet uten videre. Har du tenkt å ta med deg planter inn i landet, må du være sikker på at det gjøres i samsvar med regelverket.

Du kan finne mer informasjon om dette på www.mattilsynet.no. Du kan også kontakte Mattilsynet på tlf 22 40 00 00, eller e-post postmottak@mattilsynet.no.

Noen farlige blindpassasjerer

Asiatisk trebuk (*Anoplophora glabripennis*): en bille som kan gjøre stor skade på trærne våre.

Foto: M. Maspero, Centro MiRT Fondazione Minoprio, Como (IT)

Sør amerikansk minérflue (*Liriomyza trifolii*): Larvene av denne skadegjøreren lager ganger (miner) inni bladene på mange pryd- og grønnsaksplanter.

Foto: E. Fløistad, Nibio (t.v.) og S.A. Kolltveit, Mattilsynet (t.h.)

Ramorum-greinvisning (*Phytophthora ramorum*): en soppsykdom som angriper rododendron og flere andre plantekulturer, hovedsakelig treaktige planter.

Photos: E. Fløistad, NIBIO

Beskytt plantene

Formålet med denne brosjyren er:

- Å øke forståelsen hos internasjonalt reisende om farene ved å ta med seg planter over landegrensene
- Oppfordre alle til å gjøre sin del for å stoppe spredningen av nye planteskadegjørere
- Å gi bakgrunnsinformasjon til "ikke ta sjansen"-plakaten.

Ved å la være å transportere planter, frø, frukt, grønnsaker og blomster over landegrensene, bidrar du til å beskytte avlingene og naturen vår mot planteskadegjørere. Du kan også hjelpe ved å spre dette budskapet videre til familie og venner.

